

Nader onderzoek vleermuis & gierzwaluw

Kruisstraat 30-32 te Haarlem

OPDRACHTGEVER

Gemeente Haarlem

T.a.v. [REDACTED]

Zijlvest 39

2011 VB Haarlem

ADVIESBUREAU

Kwinfra B.V.

Smaragdweg 3

1812 RJ Alkmaar

[REDACTED]
www.kwinfra.nl

[REDACTED]@kwinfra.nl

[REDACTED]@kwinfra.nl

PROJECTGEGEVENS

Datum 16 oktober 2024

Kenmerk E24027-NSO-RAP-01

Versie 1.0

Status Concept

Projectleider:

[REDACTED]

Gecontroleerd door:

[REDACTED]

~ Samenvatting ~

ALGEMEEN

Onderzoeklocatie	Kruisstraat 30-32 te Haarlem
Gebruik locatie	Leegstaand winkelpand
Aanleiding	De initiatiefnemer is voornemens om dit pand te verbouwen, zodat er ruimte komt voor een openbare fietsenstalling, commerciële unit en ca. 50 noodwoningen
Doel	Onderzoeken ter hoogte van het plangebied naar het voorkomen van: - voortplantings- of rustverblijfplaatsen van vleermuizen; - essentiële foerageergebieden en/of vliegroutes; - jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen Effecten van de werkzaamheden op vleermuizen en gierzwaluwen beoordelen en toetsen aan de verbodsbepalingen van de Omgevingswet.

ONDERZOEK

Soort onderzoek	Nader onderzoek vleermuis & gierzwaluw
Onderzoeksopzet	Het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Soortinventarisatieprotocollen van het NGB. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021, waarbij is gelet op alle mogelijke functies voor vleermuizen binnen het plangebied.

RESULTATEN, CONCLUSIE EN ADVIES

Bevindingen	- Er zijn geen nesten van de gierzwaluw aangetroffen. - Er is één verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis geconstateerd in de bebouwing op het plangebied en één verblijfplaats in de bebouwing grenzend aan het plangebied.
Effectbeoordeling & conclusie	Met de beoogde activiteiten gaat er een verblijfplaats verloren en er bestaat een risico op verstoring. Dit is een overtreding van de Omgevingswet artikel 11.46 lid 1. Er is een omgevingsvergunning voor een Flora- en Fauna activiteit van de Omgevingswet vereist om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Voor de afgifte van een vergunning dient er o.a. sprake te zijn van een wettelijk belang. Daarnaast dient er gemitigeerd te worden. Er is geen omgevingsvergunning benodigd voor de gierzwaluw.

~ Inhoudsopgave ~

1. INLEIDING	4
1.1 Plangebied en huidige situatie	4
2. METHODE	6
2.1 Werkwijze gierzwaluwonderzoek	6
2.2 Werkwijze vleermuisonderzoek	6
2.2.1 Veldwerk	6
3. RESULTATEN	8
3.1 Gierzwaluwonderzoek	8
3.2 Vleermuisonderzoek	8
3.2.1 Beschrijving gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	8
3.3 Functies van onderzoeklocatie	8
3.3.1 Verblijfplaatsen en leefgebied	8
3.3.2 Foerageergebied en vliegroute	9
3.3.3 Andere vleermuissoorten	9
4. EFFECTBEOORDELING	10
4.1 Jaarrond beschermde nesten gierzwaluw	10
4.2 Vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen	10
4.3 Essentieel foerageergebied/vliegroute gewone dwergvleermuis	10
5. MAATREGELEN EN VERVOLG	12
5.1 Tijdelijke mitigatie vleermuis	12
5.2 Permanente mitigatie vleermuis	13
6. CONCLUSIE EN ADVIES	14
6.1 Advies	14
7. BRONVERMELDING	15
BIJLAGE 1: OMGEVINGSWET	16
BIJLAGE 2: VERKLARENDE WOORDENLIJST	18
BIJLAGE 3: KAART MET RESULTATEN	19
BIJLAGE 4: VERLOOP VLEERMUISTRAJECT TIJDLIJN	20

1. INLEIDING

Gemeente Haarlem is voornemens om dit pand te verbouwen, zodat er ruimte komt voor een openbare fietsenstalling, commerciële unit en ca. 50 noodwoningen aan de Kruisstraat 30-32 te Haarlem (zie fig. 1). Dit voornemen vormt de aanleiding om te beoordelen of de beoogde activiteiten leiden tot schadelijke handelingen voor flora en fauna zoals bepaald in de Omgevingswet (Ow) en het Besluit Activiteit Leefomgeving (Bal). Een schadelijke handeling wordt ook wel een Flora- en Fauna-activiteit genoemd. Ter plaatse is een QuickScan uitgevoerd door Kwinfra B.V. en de resultaten van dit verkennend onderzoek staan beschreven in de rapportage (kenmerk: E24027) van 21-03-2024. Volgens het rapport is de aanwezigheid van beschermde soorten niet op voorhand uit te sluiten. Mogelijk zijn er op het plangebied vaste rust- en of verblijfplaatsen van de volgende vleermuissoorten aanwezig: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Tevens zouden er op het plangebied mogelijk gierzwaluwnesten aanwezig zijn, bijvoorbeeld onder de dakranden. Nesten van deze soort zijn jaarrond beschermd.

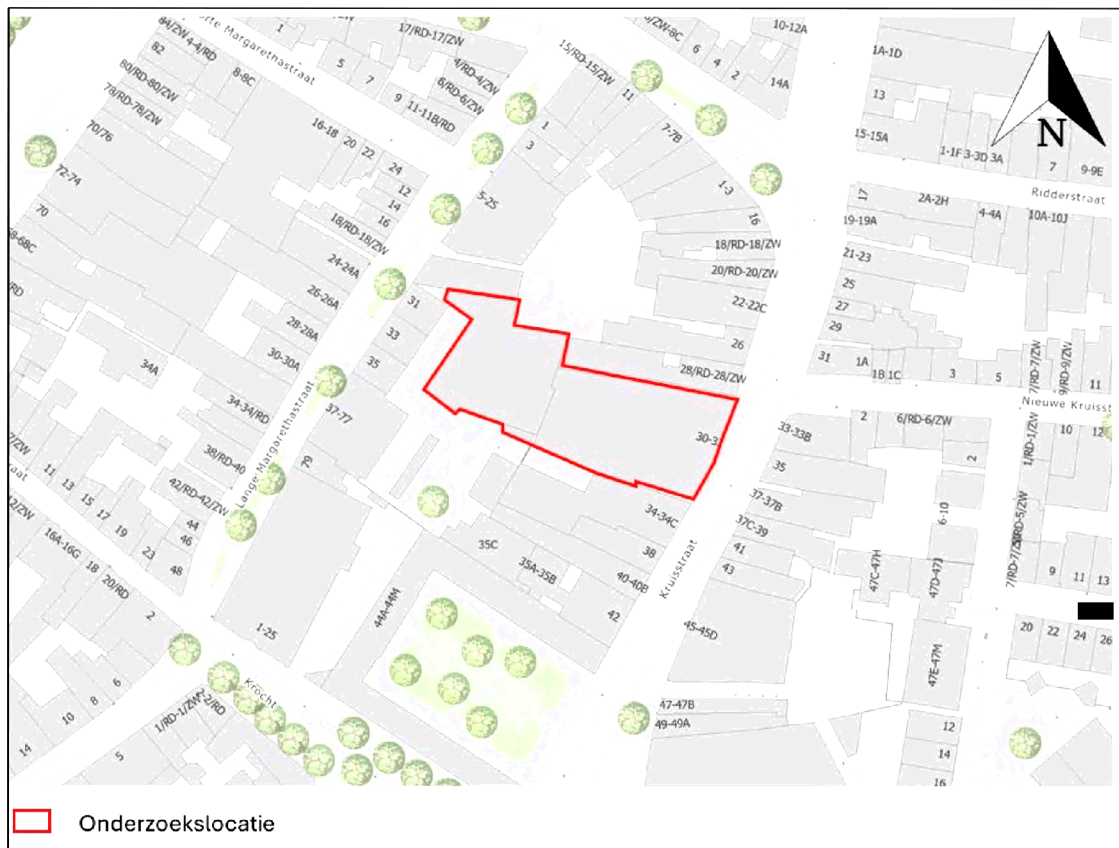
Op basis van bovenstaande bevindingen heeft Kwinfra B.V. een nader onderzoek uitgevoerd naar bovenstaande functies. Dit rapport behandelt de onderzoeksopzet, resultaten en conclusies horende bij dit nader soortgericht onderzoek. Op basis van de conclusies wordt bekeken of er vervolgstappen benodigd zijn in het kader van soortbescherming volgens de Omgevingswet (Bal, Ow).

Voor de Ow is de provincie het bevoegd gezag wat betreft de handhaving en het verlenen van vergunningen en vrijstellingen bij onder meer ruimtelijke ingrepen. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn strikt beschermd volgens bijlage IV en enkele soorten ook volgens bijlage II van de Europese Habitatrichtlijn. Het is strikt verboden om vleermuizen te verstoren, vangen of te doden en hun vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren en te vernietigen. Daarnaast geldt de Algemene Zorgplicht (artikel 1.3) voor alle in het wild levende planten en dieren, gewaarborgd in de Omgevingswet.

1.1 Plangebied en huidige situatie

Het plangebied bevindt zich aan de Kruisstraat 30-32 in het centrum van Haarlem, provincie Noord-Holland, gelegen in een winkelstraat. Het betreft een winkelpand met drie verdiepingen, gebouwd in 1961, met een totale oppervlakte van 1.254 m². Het pand sluit aan op twee naburige panden uit hetzelfde bouwjaar, die doorlopen richting de Lange Margarethastraat 31. De daken van de panden zijn plat en bedekt met bitumen, met uitzondering van het pand aan de Lange Margarethastraat, dat een historisch gebouw betreft en behouden blijft. Dit pand heeft een zadeldak bedekt met dakpannen.

Gezien de ligging in een drukke winkelstraat is er weinig tot geen groen in het plangebied zelf aanwezig. De omgeving is stedelijk van aard, met voornamelijk bestrating en bebouwing. Op circa 150 meter ten noorden van het plangebied ligt de Nieuwe Gracht, een waterweg die onderdeel uitmaakt van de historische stadsstructuur van Haarlem. De nabijheid van water kan mogelijk van ecologisch belang zijn, bijvoorbeeld als vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen.

Figuur 1. Ligging van het plangebied met overzichtskaart.

2. METHODE

2.1 Werkwijze gierzwaluwonderzoek

Er is gewerkt conform de methode en werkwijze zoals beschreven in het Kennisdocument van BIJ12 (versie 2.0, juli 2023). Tijdens drie gerichte veldbezoeken tussen (15 mei) 1 juni en 15 juli zijn in- en uitvliegende gierende dieren geïnventariseerd. Tussen de bezoeken werd een periode van minimaal 10 dagen aangehouden. Tevens waren de weersomstandigheden gunstig (droog en windkracht minder of gelijk aan 4 Bft). De bezoeken duurden een anderhalf uur en zijn een uur voor zonsondergang uitgevoerd tot een half uur na zonsondergang. Met *een/twee* ecooloog kon het plangebied ruim voldoende worden overzien.

2.2 Werkwijze vleermuisonderzoek

Dit vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met de Zoogdiervereniging en de Gegevensautoriteit Natuur (2021). Dit protocol wordt landelijk gebruikt om de kwaliteit van het vleermuisonderzoek te waarborgen en de juridisch redelijke onderzoeksinspanning te bepalen. Tijdens alle bezoeken zijn de waarnemingen gedaan doormiddel van een batdetector (Pettersson D240X) met opnamemogelijkheden. Ook is er waar nodig gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Telos XP 50).

Er is onderzocht of het plangebied (bebouwing en/of bomen) functioneel is als zomer-, kraam-, paar- en/of (massa)winterverblijfplaats. Tijdens het onderzoek is gelet op gedrag dat wijst op de aanwezigheid van verblijfplaatsen, zoals in- en uitvliegen, tikken tegen de muur, zwermen, aanwezigheid van jonge dieren en baltsgedrag. Naast het identificeren van verblijfplaatsen, lag de focus ook op andere functies in de directe omgeving van het gebouw, zoals foerageergebieden en vliegroutes.

2.2.1 Veldwerk

De onderzoekrondes zijn in de kraam- en zomerperiode uitgevoerd door vier vleermuisdeskundigen en RVO-erkende ecologen. De betrokken ecologen zijn [REDACTED]. Voorafgaand aan de eerste onderzoekronde is er op de planlocatie gekeken naar de mogelijke in- en uitvliegopeningen van het gebouw en deze zijn in kaart gebracht, zoals aanwezige open stootvoegen, ventilatievoegen, ruimte onder de daktrim, zonneschermen en hemelwaterafvoeren. Met twee vleermuisdeskundigen kon het plangebied ruimschoots overzien worden waarmee is voldaan aan de minimale dekkinggraad van 75%. Hiervoor was het nodig om ook onderzoek **vanaf het dak van het gebouw** uitvoeren om bepaalde gevels met potentiële openingen goed te overzien.

Het Vleermuisprotocol versie 2021 is gevolgd. De weersomstandigheden tijdens alle veldbezoeken waren gunstig. De onderzoekrondes zijn in de optimale periodes uitgevoerd en van voldoende duur om alle functies (zomer, kraam, paar en winter) van de bebouwing vast te kunnen stellen voor gebouwbewonende vleermuizen en er is rekening gehouden met de minimale tussenperiodes. Voor de specifieke data, duur en bijbehorende weersomstandigheden van de veldbezoeken, zie Tabel 1.

Tabel 1. Beschrijving veldbezoeken en omstandigheden.

ZM = zomerverblijfplaats, KR= kraamverblijfplaats, PR= paar-/baltsverblijfplaats

Zon op / onder	Datum & tijd	Weersomstandigheden	Waarnemers	Functie
Gierzwaluw				
05:15 / 22:07	17-06-2024, 21:05 – 22:30	16°C, 0 Bft ZW, heldere hemel, droog		Nesten
05:18 / 22:08	27-06-2024, 21:00 – 22:30	19°C, 3 Bft, Volledig bewolkt, droog		Nesten
05:34 / 21:57	11-07-2024, 21:00 – 22:30	18°C, 3 Bft ZW, volledig bewolkt, droog		Nesten
Vleermuis				
05:22 / 21:53	31-05-2024, 03:20 – 05:30	13°C, 2 Bft NW, half bewolkt, droog		ZM, KR
05:20 / 22:04	20-06-2024, 22:00 – 00:10	14°C, 2 Bft NW, volledig bewolkt, droog		ZM, KR
05:34 / 21:57	11-07-2024, 21:50 – 23:45	15°C, 2 Bft, Nauwelijks bewolkt, droog		ZM, KR
06:48 / 20:33	29-08-2024, 20:25 – 23:15	14°C, 2 Bft, volledig bewolkt, droog		ZM, PR
07:10 / 20:01	12-09-2024, 20:00 – 21:55	11°C, 1 Bft, half bewolkt, droog		ZM, PR

3. RESULTATEN

Hieronder worden de resultaten besproken van het gehele nader onderzoek. Er is een kort verslag van iedere ronde opgenomen met de beschrijvingen van de waarnemingen. Tijdens het eerste bezoek zijn de meest geschikte plekken in kaart gebracht en het plangebied beoordeeld.

3.1 Gierzwaluwonderzoek

Tijdens de drie gerichte veldbezoeken in de avond is er activiteit van gierzwaluwen waargenomen in en rondom het plangebied. Er zijn geen nesten gevonden op het plangebied. Tijdens de bezoeken zijn wel gierzwaluwen waargenomen rondom het plangebied. Er werden gierende individuen waargenomen ten noorden en ten zuiden van het plangebied.

3.2 Vleermuisonderzoek

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn gewone dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied en zijn er tevens verblijfplaatsen geconstateerd. Hieronder wordt de soort kort beschreven, de functies van het plangebied en de effecten van de werkzaamheden op deze functies.

3.2.1 Beschrijving gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Dit is de meest bekende en wijdverspreide vleermuissoort in Nederland. Bovendien behoort hij tot de kleinste vleermuizen die in ons land voorkomen. De gewone dwergvleermuis staat bekend als een cultuurvolger en wordt dan ook veel aangetroffen in bebouwde omgevingen. Gedurende hun levenscyclus zijn er verschillende fasen te onderscheiden, waaronder een winterslaaperperiode, een parings- en baltstijd, en een periode waarin jongen gezoogd worden. Deze vleermuizen vinden hun verblijfplaatsen meestal in of rond gebouwen. Zo worden geboorte en zogen voornamelijk binnen gebouwen gedaan, het paren vindt plaats in andere gebouwen, terwijl ze de winter ook in gebouwen doorbrengen. Gewone dwergvleermuizen jagen 's nachts op insecten in diverse omgevingen, zoals tuinen, parken, landgoederen, lanen, bomenrijen, houtwallen, dijken met begroeiing, bosranden, begraafplaatsen, beschutte vijvers en watergangen.

3.3 Functies van onderzoeklocatie

3.3.1 Verblijfplaatsen en leefgebied

Er is in totaal één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de bebouwing van de planlocatie vastgesteld en één zomerverblijfplaats van deze soort in de bebouwing grenzend aan het plangebied. In de bijlage van deze rapportage is een kaart toegevoegd waarin de verblijfplaatsen, het foeraageergebied en vliegroutes zijn

Tabel 2. Aangetroffen verblijfplaatsen van vleermuis in de bebouwing op de planlocatie, het aantal individuen dat er gebruik van maakt en de positie/oriëntatie.

Functie	Soort	Aantal indiv.	Oriëntatie
Zomerverblijfplaats	<i>P.pipistrellus</i>	1	West

3.3.2 Foerageergebied en vliegroute

Tijdens de veldbezoeken zijn er aan beide zijdes van het plangebied jagende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het gaat om 2-3 individuen aan de zuidzijde en 3-4 individuen aan de noordzijde die na zonsondergang ongeveer 15 minuten blijven jagen. Aan de noordzijde is meer groen aanwezig wat voor voedselaanbod zorgt en het is er donkerder, daarom werd hier langduriger, maar met tussenpozen gefoerageerd. Op het plangebied is er geen sprake van een essentieel foerageergebied. Er is ruimschoots groen beschikbaar met vergelijkbare oppervlakte op bereikbare afstand in de omgeving.

Een essentiële vliegroute is ook niet aan de orde. Er zijn voldoende alternatieve en gewone dwergvleermuizen is weinig kieskeurig wat betreft de routes die zij kiezen.

3.3.3 Andere vleermuissoorten

Er zijn geen andere soorten waargenomen tijdens het onderzoek.

Figuur 2. Kleine kaart met onderzoeksresultaten (grotere kaart in de bijlage).

4. EFFECTBEOORDELING

4.1 Jaarrond beschermde nesten gierzwaluw

Er zijn **geen gierzwaluwnesten** aanwezig op het plangebied. Dat betekent dat er geen negatieve effecten zullen zijn als gevolg van de beoogde activiteiten. Een omgevingsvergunning Flora- en Fauna activiteit is niet aan de orde voor deze soort.

4.2 Vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen

Er is één zomerverblijfplaats geconstateerd van de gewone dwergvleermuis die zich bevindt in het **hogere gebouwtje op het dak**. **De overige vleermuisverblijven blijven behouden en functioneel.**

Het voornemen van de initiatiefnemer om dit pand te verbouwen zal leiden tot schadelijk handelen flora- en fauna, omdat de verblijfplaats permanent verloren gaat. Alle vleermuissoorten in Nederland zijn Europees beschermd onder bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat de beoogde activiteiten verboden zijn zonder omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit in het kader van artikel 11.46 lid 1 van de Bal, Omgevingswet.

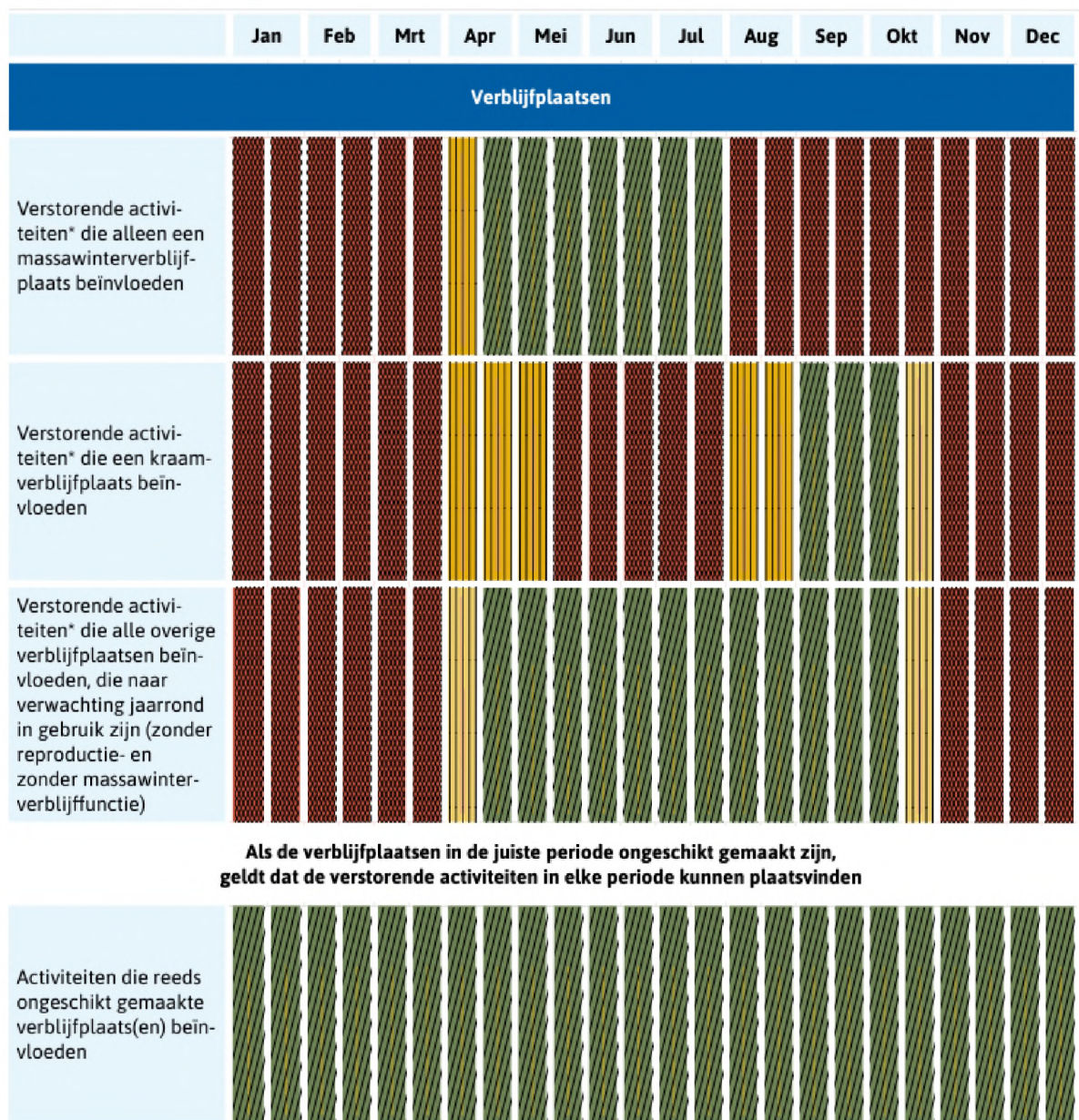
- het opzettelijk verstoren van vleermuizen (artikel 11.46 lid 1b);
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen (artikel 11.46 lid 1d).

Er is een omgevingsvergunning flora- en Fauna activiteit op deze verbodsbepalingen benodigd om de activiteiten uit te kunnen voeren.

4.3 Essentieel foerageergebied/vliegroute gewone dwergvleermuis

Op basis van de bevindingen blijkt dat er **geen sprake is van een essentieel foerageergebied** in of nabij het plangebied. Er wordt wel actief gejaagd aan de noord- en zuidzijde, maar het gaat niet om langdurige en aaneengesloten jachtactiviteit. **Daarnaast zijn er vele geschikte foerageergebieden in de nabije omgeving.**

De vliegrichtingen van vleermuizen na het uitvliegen en vóór het invliegen zijn verschillend. De rechtlijnige elementen die worden gebruikt voor de navigatie blijven allen intact en ondervinden geen effecten tijdens de werkzaamheden of in de nieuwe permanente situatie. Er zijn vele verschillende routes mogelijk die vleermuizen kunnen nemen. Er is dan ook **geen sprake van een essentiële vliegroute.**

Figuur 3. Uitvoeringsperiodes werkzaamheden gewone dwergvleermuis (Kennisdokument (2024)).

5. MAATREGELEN EN VERVOLG

Op basis van de effectenbeoordeling blijkt dat er een omgevingsvergunning i.h.k.v. een Flora- en Fauna activiteit voor de Omgevingswet benodigd is voordat de activiteiten mogen worden uitgevoerd. De omgevingsvergunning dient aangevraagd te worden bij het Bevoegd Gezag (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, namens de Provincie Noord-Holland). De omgevingsvergunning kan alleen worden verleend indien er wordt voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 8.74k lid 1 van het Besluit kwaliteit Leefomgeving:

- 1. Er bestaat géén andere bevredigende oplossing.** Er dient aangetoond te worden dat er voor de beoogde activiteit geen redelijke alternatieven mogelijk zijn qua planning, werkwijze en locatie waarmee de negatieve effecten op vleermuizen kan worden voorkomen.
- 2. Er is een geldig wettelijk belang.** De activiteit moet in het belang zijn van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- 3. Staat van instandhouding.** Er dient te aangetoond te worden dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De gunstige staat van instandhouding dient o.a. gewaarborgd te worden door het treffen van mitigerende maatregelen, zoals hieronder beschreven.

5.1 Tijdelijke mitigatie vleermuis

Ter mitigatie van bovengenoemde effecten op de gewone dwergvleermuis zijn reeds tijdelijke vleermuiskasten geïnstalleerd in de nabijheid van het plangebied. Deze vleermuiskasten voldoen aan de richtlijnen van het **Kennisdocument Gewone dwergvleermuis**.

- De minimale gewenningsperiode van drie maanden is reeds doorlopen, want de kasten zijn geïnstalleerd op **23 mei 2024 en 18 juli 2024**. Het gaat om **VK WS 01 en VK WS 10**.
- Er zijn **zes tijdelijke kasten** geïnstalleerd, waarbij wordt voldaan aan de minimale mitigatie factor van 1:4.
- De locaties van de kasten zijn vrij van kunstmatig licht en ze bevinden zich op meer dan 4 meter hoogte met een vrije aanvliegroute.
- De kasten zijn geïnstalleerd aan de Lange Margarethastraat en de Pieterstraat (zie figuur 4).
- De permanente mitigatie is nader te bepalen.

Figuur 4. Overzichtskaart met de tijdelijke mitigatie en de originele verblijfplaats

6. CONCLUSIE EN ADVIES

De initiatiefnemer is voornemens om de bebouwing aan de Kruisstraat 30-32 te Haarlem te verbouwen. Onderhavig rapport beschrijft de bevindingen en op basis hiervan wordt het volgende geconcludeerd:

- Het nader onderzoek gericht op vleermuizen en gierzwaluwen is met ruim voldoende onderzoeksinspanning en volgens de leidende protocollen uitgevoerd om alle verschillende functies van het plangebied in beeld te krijgen.
- Er zijn geen nesten van de gierzwaluw aangetroffen op de planlocatie. Negatieve effecten op deze vogelsoort zijn dan ook op basis van het nader onderzoek uitgesloten en voor deze soort is geen omgevingsvergunning Flora- en Fauna activiteit benodigd.
- Tijdens het onderzoek is er een voortplanting- of rustverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in de bebouwing op het plangebied. Het gaat om één zomerverblijfplaatsen die door minimaal één individu gebruikt wordt. Er zijn geen essentiële foerageergebieden of trekroutes in het plangebied. Bij de renovatiewerkzaamheden gaat de verblijfplaats verloren.
- De tijdelijke mitigatie is reeds functioneel en heeft de gewenningsperiode doorlopen. De permanente mitigatie dient nog te worden bepaald. Er dienen minimaal vier alternatieve voorzieningen te worden geboden (factor 4).
- De voorgenomen activiteiten zijn in strijd met artikel 11.46 lid 1 van de Bal, Ow en daarom dient er voor deze verbodsbepalingen een omgevingsvergunning Flora- en Fauna activiteit te worden aangevraagd. Hiervoor dient een activiteitenplan te worden opgesteld met de volgende onderdelen: de tijdelijke en permanente mitigerende maatregelen, de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, het wettelijk belang van de activiteiten en de alternatieven afweging.

6.1 Advies

In het kader van de Algemene zorgplicht (artikel 1.3, Bal Ow) wordt geadviseerd om bomen zoveel mogelijk onbelicht te houden ook tijdens de toekomstige gebruikssituatie om verstoring te voorkomen. We adviseren om geen werkzaamheden te verrichten na zonsondergang en bij eventuele verlichting van het terrein te kiezen voor vleermuisvriendelijkere verlichting. Er zijn verschillende partijen die deze verlichting aanbieden. Belangrijk hierbij is de lichtkleur, bij voorkeur is deze amberkleuring, roodachtig of oranje. Groen licht is wel verstorend voor vleermuizen en is in veel gevallen ten onrechte aangeraden als natuurvriendelijke verlichting.

7. BRONVERMELDING

Literatuur:

- [1] Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis
- [2] Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (red.) 2014. Atlas van de Noord Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar Floron.nl
- [3] Netwerk Groene Bureaus (2023) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. www.netwerkgroenebureaus.nl
- [4] Dietz, C. & A. Kiefer, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa, KNNV Uitgeverij, Zeist.
- [5] Kwinfra (2024). QuickScan Ecologische Waarden - Kruisstraat 30-32 te Haarlem

Websites:

- [6] Waarneming.nl
- [7] Verspreidingsatlas.nl
- [8] <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Kennisdocumenten:

- [9] BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis versie 1.0
- [10] BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis versie 1.0
- [11] BIJ12 (2017). Kennisdocument Rosse vleermuis versie 1.0
- [12] BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis versie 1.0
- [13] BIJ12 (2017). Kennisdocument Watervleermuis versie 1.0
- [14] BIJ12 (2023). Kennisdocument Gierzwaluw versie 2.0

BIJLAGE 1: OMGEVINGSWET

Hoofdstuk 1 van de Omgevingswet "Algemene bepalingen"

§ 1.3 Beschermingsmaatregelen algemeen

Artikel 1.3: Algemene Zorgplicht

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. Dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. Indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Hoofdstuk 11 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving "Activiteiten die de natuur betreffen"

Artikel 11.27 (Specifieke zorgplicht) Bal

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a. Voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. Van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de Vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. Van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn;
 - 3°. Dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vierde lid, onder a, onder 4°, van de wet; en
 - 4°. Voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. Als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. Als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. Alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. Tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
 - f. Het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.
3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat eenieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren) Bal

Eenieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt

§ 11.2.2 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn

Artikel 11.37 t/m 11.40

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;

- b. Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
 - c. Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
 - d. Het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
2. Het verbod geldt niet, als:
- a. Het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de Vogelrichtlijn; of
 - b. De activiteit uitvoering geeft aan:
 - i. Een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de Vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de Habitatrichtlijn; of
 - ii. Een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.
 - iii. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 t/m 11.48

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
 - b. Het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
 - c. Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
 - d. Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
 - e. Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.
2. Het verbod geldt niet als:
 - a. Het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de Habitatrichtlijn; of
 - b. De activiteit uitvoering geeft aan:
 - i. Een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de Vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de Habitatrichtlijn; of
 - ii. Een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.
 - iii. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
 - b. Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
 - c. Het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
2. Het verbod geldt niet als:
 - a. Het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
 - b. Het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
 - c. De activiteit deel uitmaakt van:
 - i. Een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de Vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de Habitatrichtlijn; of
 - ii. Een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

BIJLAGE 2: VERKLARENDE WOORDENLIJST

Activiteitenplan

Een activiteitenplan fungeert als een begeleidend document bij een vergunningsaanvraag. In dit plan worden maatregelen opgenomen om de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort te behouden en schade aan individuen te voorkomen. Het plan beschrijft de voorgenomen activiteiten en de specifieke maatregelen die zullen worden genomen om ervoor te zorgen dat deze activiteiten geen nadelige gevolgen hebben voor de beschermde soorten.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Foerageren is het actieve proces waarbij dieren voedsel zoeken in hun omgeving.

Functioneel leefgebied

Het functionele leefgebied verwijst naar het gebied dat nodig is om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of vaste rust- of verblijfplaats te behouden. Voor het succesvol functioneren van een nestlocatie of voortplantingsplaats is het van vitaal belang dat er voldoende geschikte habitat aanwezig is. Dit omvat verschillende elementen, zoals schuilgelegenheid, voedselbronnen en andere essentiële aspecten die nodig zijn om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Habitat

Een habitat verwijst naar de specifieke natuurlijke omgeving waar een bepaalde plant, dier of organisme leeft en gedijt. Het omvat alle fysieke en ecologische kenmerken van de omgeving die gunstig zijn voor de levensbehoeften van het organisme, zoals voedselbronnen, water, schuilplaatsen, nestplaatsen en andere essentiële hulpbronnen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Bij het verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde soort, als gevolg van een ingreep die het leefgebied (tijdelijk) aantast, wordt er een omgevingscheck uitgevoerd. Een deskundige op dit gebied beoordeelt de omgeving van de ingreep op de aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen voor de betreffende soort.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die voornamelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen wordt gebruikt voor het paren. Een mannetje kan deze verblijfplaats delen met meerdere vrouwtjes. In de buurt van de paarverblijfplaats probeert het territoriale mannetje vaak vrouwtjes aan te trekken door middel van baltsvluchten.

Populatie

Een populatie is een groep individuen van dezelfde soort die in een bepaald gebied leven en in staat zijn om met elkaar te interageren en zich voort te planten.

Rode Lijst

Rode Lijsten geven een overzicht van verdwenen soorten en soorten die sterk zijn afgenomen of zeldzaam zijn in een bepaald gebied. Het is belangrijk op te merken dat Rode Lijsten geen officiële juridische status hebben en dat plaatsing op de lijst een dier niet automatisch een 'beschermde diersoort' maakt volgens de wetgeving, zoals de voormalige Flora- en faunawet. Desondanks vervullen Rode Lijsten een cruciale signaleringsfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen zij rekening houden met bedreigde soorten en de juiste maatregelen treffen om hun voortbestaan te waarborgen.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu.

Vliegroute

Vleermuizen maken gebruik van een vaste route tussen hun verblijfplaatsen en foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Een verblijfplaats die wordt gebruikt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn deze verblijfplaatsen vorstvrij, maar ze moeten wel koel en vochtig zijn.

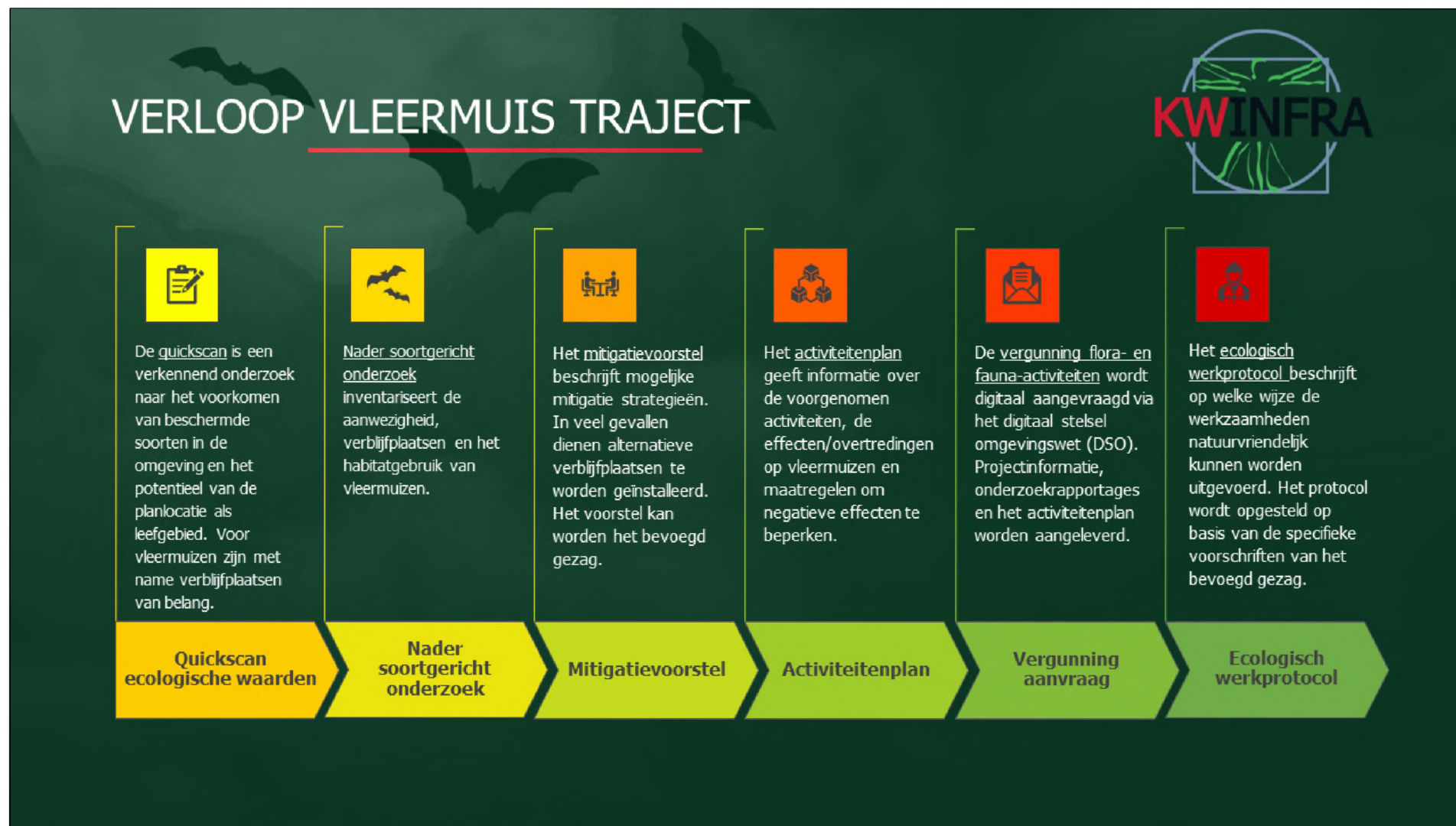
Zomerverblijfplaats

Vrouwtjes gebruiken deze verblijfplaatsen buiten het kraamseizoen, terwijl individuele mannetjes ze tijdens het kraamseizoen gebruiken.

BIJLAGE 3: KAART MET RESULTATEN

BIJLAGE 4: VERLOOP VLEERMUISTRAJECT TIJDLIJN

Figuur B2. Tijdlijn vleermuistraject